
Kokoustiedot Väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) kokous
Kokousaika to 31.5.2018 klo 9.00–12.38
Kokouspaikka Maakuntasali, Etelä-Pohjanmaan liitto

Käsittävät asiat

§	Asia	Sivu
100 §	Kokouksen avaus	3
101 §	Valmistelurahoituksen tilannekatsaus	4
102 §	Valmisteluhenkilöstöä koskevat muutokset väliaikaishallinnon aikana	7
103 §	Päivitetyt laskelmat maakuntien yleiskatteellisesta rahoituksesta	8
104 §	Maakunnan tilavuokrat	10
105 §	Sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuuden linjaus	12
106 §	Maakunnan sote-keskuksen toimintakokonaisuuden linjaus	14
107 §	Kokouskalenteri	17
108 §	Muut asiat	18
109 §	Kokouksen päättäminen	19

Osallistujat

Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue

Kunta/yt-alue

Erytishuoltop. (Eskoo)
E-P:n liitto
Kunta/yt-alue

Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue
Kunta/Yt-alue
E-P:n pelastuslaitos
EPO ELY

E-P:n TE-toimisto

Varsinainen jäsen

Aro Piia
Rouvala Christina
Koivunen Vesa (poistui klo
12.17)
Leinonen Linda (poistui klo
11.30)
Nummi Jouni (poistui klo 12.14)
Eväsoja Marjatta
Perkkalainen Antti (poistui klo
12.15)
Pienimäki Jarmo
Pihlajamäki Jaakko
Pusa Anna-Kaisa
Ranta Raija
Setälä Harri (poistui klo 11.08)
Soininen Mika

Tuohimaa-Kari Leena

Henkilökohtainen varajäsen

Kankare Satu
Mäki-Rajala Aila
Kinnunen Seija

Nummela Veli

Huttula Mervi
Iso-Koivisto Jari
Lumio Markku

Ala-Mäenpää Pekka
Puolijoki Hannu
Pirttikoski Seppo
Rasinmäki Jorma
Järvensivu Petri
Östergård Anders/
Rantala Aulis
Huhtiniemi Jukka

Muut osallistujat

Peltola Asko
Jokiranta Harri
Seppelvirta Heli
Sorvettula Johanna (poistui klo
11.09)
Pöntinen Kai (poistui klo 12.20)

valmistelujohtaja
SOTE-projektinjohtaja
muutosjohtaja
muutosjohtaja
sotemaku-johtoryhmän vpj.

Sihteeri

Hanne Rantala

Käsiteltävät asiat

§:t 100–110

Linda Leinonen 100–105

Allekirjoitukset

Jaakko Pihlajamäki 105–109
puheenjohtaja

Hanne Rantala
sihteeri

100 § Kokouksen avaus

Valmistelujohtajan ehdotus:

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Todetaan läsnäolijat.

Hyväksytään asialista.

Todetaan edellisen kokouksen 18.5.2018 pöytäkirja, joka on toimitettu jäsenille sähköpostitse, hyväksytyksi.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02.

Todettiin läsnäolijat.

Hyväksyttiin asialista.

Todettiin edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksytyksi.

101 § Valmistelurahoituksen tilannekatsaus

VATEn kokouksessa 18.5.2018 § 95 käytiin tiivistetysti läpi maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun rahoitustilanne. Valmistelujohtajan kokouksessa antaman selvityksen pohjalta päätettiin rahoitus- ja valmistelutilanteeseen palata tarkemmin VATEn seuraavassa kokouksessa. Siihen mennessä sovittiin tarkennettavaksi arviota syksyn lisäresurssitarpeista sekä pyydettyä lisätietoja VM:ltä jatkorahoituksesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto on vastuussa esivalmisteluajan valtion rahoituksen hoitamisesta ja siitä koskevasta raportoinnista. Valmistelurahoituksesta on annettu maakuntahallitukselle tilanneselvitys 21.5.2018. Lisäksi asiasta on keskusteltu vastuuvalmistelijoiden kokouksessa 22.5.2018.

Epävarmuustekijöitä sekä valmistelussa että sen rahoituksessa on edelleen runsaasti. Alkuvuonna päätetty valtiolta saatu esivalmistelurahoitus oli laskettu riittämään **31.5.2018** asti, mutta jo tällä hetkellä on tiedossa, että esivalmistelu jatkuu vähintään heinäkuun alkupuolelle saakka. Kesä- ja heinäkuun kustannuksia ei oltu arvioitu alkuvuoden laskelmissa. Esivalmisteluajan rahoituksessa maakunnilla on 10 % omavastuu.

Esivalmistelukauden päätyttyä valmistelussa siirrytään väliaikaishallinnon aikaan ja VATE saa virallisen toimivallan. Tämän jälkeen VATE voi tehdä uuden maakunnan puolesta määräaikaisia virka- tai työsopimussuhteita 31.12.2019 asti sekä muita maakuntaa sitovia sopimuksia 31.12.2020 asti.

Tämänhetkisen tiedon mukaan Etelä-Pohjanmaa saisi **väliaikaishallinnon rahoitusta** noin **1.111.000 €**. Jos esivalmisteluaika pitenee ja väliaikaishallinnon aloitus vastaavasti siirtyy ja toiminta-aika pitenee, rahoitusta tullaan tarkastelemaan uudelleen. On myös mahdollista, että muilta maakunnilta käyttämättä jääneitä esivalmistelurahoja jaettaisiin niille maakunnille, joilla on tarvetta lisärahoitukseen väliaikaishallinnon aikana. Väliaikaishallinnon rahoitus tulisi maksamaan heti VATEn asettamisen jälkeen ilman eri hakemusta. Oman haasteensa rahoitukseen tuo se, että VM:n mukaan ALV-kustannuksilla ei ole erillistä palautusjärjestelmää ennen vuotta 2020.

Vuodelle **2019** on maakuntien toiminnan perusrahoitukseen suunniteltu myönnettäväksi yhteensä 95 M€, minkä lisäksi on huomioitu ALV-kompensaation menettämisen hyvityksenä 15 M€. Maakunnallista omarahoitusosuutta ei tarvita. Valinnanvapauspilotit ja ICT-kustannukset rahoitetaan erikseen. Vuodesta **2020** alkaen maakuntien rahoitus on pääosin yleiskatteellista.

Vastuuvalmistelijoille hiljattain tehdyn kyselyn perusteella halukkuus jatkaa työskentelyä uudistuksen valmistelussa on suuri. Valtaosa haluaisi jatkaa 100 % työpanoksella, mutta muutama toivoo voivansa osallistua valmisteluun osa-aikaisesti. Nykyisten vastuuvalmistelijoiden alustavien työmääräarvioiden perusteella valmistelijoiden määrä tulisi maakunnan aloittamisen turvaamiseksi syksyn mittaan kasvamaan yli kaksinkertaiseksi. Mikäli päädyttäisiin näin suuriin lisärekrytointeihin, valtiolta tuleva rahoitus ei tämänhetkisen tiedon mukaan tulisi riittämään väliaikaishallinnon aikaisten kustannusten kattamiseen loppuvuonna 2018.

Näin suuren epävarmuuden vallitessa sekä rahoituksen että tulevien kustannusten osalta on perusteltua, että tässä vaiheessa pidättäydytään lisärekrytoinneista ja merkittävistä hankinnoista. Mikäli maakunnan toiminnan aloittaminen viivästyy, tulee valmistelijoiden määrä ar-

vioida uuden aikataulun mukaisesti. Edelleen valmistelun tueksi tullaan tarvitsemaan ja hyödyntämään myös harjoittelijoita.

Nykyistä valmisteluhenkilöstöä koskevia päätöksiä on tehtävä viimeistään kesäkuun aikana, sillä heistä lähes jokaisella nykyinen vastuuvuorokausi ja siihen liittyvä työ/virkavapaus päättyy 31.7.2018. Nykytiedon pohjalta näiden valmistelijoiden osalta olisi perusteltua jatkaa tässä vaiheessa työ/virkavapautta 30.9.2018 saakka, jolloin VATE ehtisi tarvittaessa vielä elokuullakin tekemään päätöksiä valmistelutyön jatkamisesta. Vastaavasti valmistelijoiden isäntäorganisaatiot ehtisivät päättää tarvittavista työ/virkavapaista, joiden pitäisi valmistelutyön jatkuessa ulottua 31.12.2019 saakka.

Valmisteluhenkilöstöä koskevia muutoksia väliaikaishallinnon aikana käydään läpi myös seuraavassa pykälässä (§102) henkilöstön vastuuvuorokausin Kaija Metsänrannan toimesta.

Valmistelujohtaja esittelee valmistelurahoituksen tilannetta tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä valmistelurahoitusta koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

VATE päättää mahdollisista jatkovalmistelua ja valmisteluhenkilöstöä koskevista linjauksista kokouksessa käytävän keskustelun pohjalta.

Päätös:

Kuultiin valmistelujohtaja Asko Peltolan esitys aiheesta (**liite 1**). VATE päätti merkitä tilannekatsauksen tiedoksi.

Jatkotoimien osalta päätettiin seuraavaa:

- Uudistuksen rahoitukseen ja aikataulutukseen liittyvien epävarmuuksien takia pidättydytään toistaiseksi lisärekrytoinneista ja merkittävistä hankinnoista
- Rahoituksen riittävyyden seurantaan jatketaan ja käydään läpi tilannetta myös tulevissa VATEn kokouksissa
- Valmisteluhenkilöstöä koskevia päätöksiä työsuhteiden jatkumisesta ja tarvittavista työ/virkavapaista tehdään VATEn kokouksessa 14.6.

Lisäksi todettiin, että maakuntahallitukselle annetaan seuraava tilanneselvitys rahoituksesta kokouksessa 18.6.2018.

VATE 18.5.2018 § 95

*Uudistuksen esivalmistelun rahoitusta on käsitelty VATEssa 6.2.2018 §26. Tällöin todettiin, että Etelä-Pohjanmaan saamasta vuoden 2017 valmistelurahoituksesta noin **75 600 euroa** siirtyy vuonna 2018 käytettäväksi. Maakuntien liitot voivat käyttää tätä vuonna 2017 myönnettyä esivalmisteluavustusta esivalmisteluvaiheen päättymiseen saakka. Helmikuun alussa esivalmisteluvaiheen arvioitiin päättyvän 31.5.2018.*

*Valtion vuoden **2018** talousarviossa osoitettiin yhteensä **40 miljoonan euron** määräraha maakuntien yleisen esivalmistelun, maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielinten sekä maakuntavaltuustojen toimikauden rahoittamiseen. Maakuntien **yleiseen esivalmisteluun** em. summasta on myönnetty avustus-*

ta hakemusten perusteella yhteensä enintään **13 miljoonaa euroa**. Etelä-Pohjanmaa sai tästä summasta **571 855 euroa**. Avustuksen määrä voi olla **korkeintaan 90 %** jäljellä olevan esivalmisteluvaiheen hyväksyttävistä arvonlisäverottomista kustannuksista.

Esivalmistelua koskevan avustushakemuksen yhteydessä maakuntien liittoja pyydettiin arvioimaan kustannukset ja rahoitustarve perusteluineen myös väliaikaishallinnon (1.6.–31.12.2018) osalta sekä toimitamaan ministeriölle vuoden 2017 esivalmisteluun myönnetyn rahoituksen käyttöä ja kohdentamista koskeva väliraportti. Esivalmisteluun myönnetyn rahoituksen käyttöä ja kohdentamista koskeva lopullinen valtionavustus selvitys tulee toimittaa ministeriöön 31.8.2018 mennessä.

Väliaikaisille valmistelutoimielimille säädettyjen tehtävien kustannuksiin myönnetään rahoitus erikseen sen jälkeen, kun maakuntien perustamista koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja lain mukaiset maakuntien väliaikaiset toimielimet on perustettu. Avustus myönnetään hakemuksetta maakunnalle julkisoikeudellisena yhteisönä. Väliaikaisten valmistelutoimielinten rahoitus myönnetään samoin jakoperustein kuin vuoden 2018 esivalmisteluavustus, eikä sen myöntäminen laissa säädettyihin tehtäviin edellytä omarahoitusosuutta. Väliaikaishallinnon rahoitusta Etelä-Pohjanmaalle arvioidaan tulevan noin **970 000 euroa**.

Jo tässä vaiheessa on selvää, että väliaikaishallinto ei voi käynnistyä kesäkuun alussa, vaan sen virallinen käynnistyminen siirtyy heinäkuulle tai jopa myöhemmäksi. Esivalmistelun pitkittyminen vaikuttaa myös valmistelun rahoitustarpeeseen ja sen riittävyteen. Helmikuun alussa tehdyn arvion mukaan esivalmisteluun käytettävissä oleva rahoitus näytti suunnilleen riittävältä. Esivalmistelukauden jatkuminen 1–2 kuukaudella lisää kustannuksia alkuvuoden arvioihin verrattuna.

Väliaikaishallinnon osalta rahoituksen ennakoitiin alkuvuoden arvioissa jäävän niukaksi. Lakien vahvistamisen ja samalla väliaikaishallinnon juridisen toimikauden alkamisen ollessa yhä auki valmistelua joudutaan viemään eteenpäin epävarmuuden vallitessa myös rahoituksen osalta.

Valmistelujohtaja kertoo valmistelurahoituksen tilanteesta tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä valmistelurahoitusta koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös:

VATE päätti merkitä valmistelurahoitusta koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

102 § Valmisteluhenkilöstöä koskevat muutokset väliaikaishallinnon aikana

Väliaikaishallinto aloittaa toimintansa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun maakunta- ja sote-uudistusta koskevat lait on hyväksytty eduskunnassa. Maakuntahallituksen tulee asettaa väliaikainen valmistelutoimielin (VATE) kuukauden kuluessa lakien vahvistamisesta. VATE:n saatua juridisen toimivallan se voi ottaa henkilöitä maakunnan palvelukseen määräaikaiseen virka- tai työsopimussuhteeseen 31.12.2019 saakka avustamaan toimielintä sen tehtävien hoitamisessa.

Henkilöstöhallinnon vastuuvalmistelijä Kaija Metsänranta esittelee luonnokset valmisteluhenkilöstöä koskevista muutoksista väliaikaishallinnon aikana. Muutoksiin palataan tarkemmin VATE:n seuraavassa kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä tiedoksi tilannekatsauksen valmisteluhenkilöstöä koskevista muutoksista väliaikaishallinnon aikana.

Päätös:

Kuultiin vastuuvalmistelijä Kaija Metsänrannan esitys aiheesta (**liite 2**). VATE päätti merkitä esityksen tiedoksi todeten samalla, että valmisteluhenkilöstöön liittyvien järjestelyjen selvittäminen jatketään ao. esityksen pohjalta.

Lisäksi VATE päätti, että VATE:n toiminnan tultua lainvoimaiseksi, sen jäsenille tullaan hankkimaan vastuuvakuutus.

103 § Päivitetyt laskelmat maakuntien yleiskatteellisesta rahoituksesta

Valtiovarainministeriö julkaisi 16.5. päivityksen helmikuun lopussa tehtyihin ennakkolaskelmiin maakuntien yleiskatteellisen rahoituksen jakautumisesta maakuntien kesken (tarkemmat tiedot alueuudistus.fi -sivuilla). Ensimmäistä kertaa ministeriö myös julkaisi yksityiskohtaisia tietoja laskelmien taustaoletuksista. Laskelmat eivät ole vielä lopullisia, vaan niitä tullaan päivittämään siten, että helmikuun 2019 laskelmat tulevat olemaan maakuntien rahoituksen määrätymisperusteena vuonna 2020. Rahoituksen kohdentamista maakuntien välillä tullaan muuttamaan tarveperusteiseksi vuosien 2020–2025 aikana ennalta päätettyjen tarvetekijöiden perusteella.

Sote-kustannusten nykytila perustuu kuntien Tilastokeskukselle toimittamien vuosien 2018 – 2019 talousarvioiden sote-nettokustannusten keskiarvoon. Aineistosta löytyvät myös kunta-kohtaiset tiedot, ja ainakin Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven kustannukset vastaavat hyvin kuntayhtymä Kaksineuvoisen talousarviota. Muiden kuin sote-tehtävien kustannukset perustuvat kunkin vastuuministeriön tekemään arvioon kustannusten jaosta maakuntien kesken, ja niiden täsmäyttäminen todellisiin kustannuksiin on vaikeaa. Joidenkin ministeriöiden momenttien kohdalla myös nykytilakustannusten kohdentamisen perusteena on käytetty asukasmäärää, mikä ei vastaa todellista rahoitustarvetta ja samalla vääristää maakuntien välistä kustannusten jakoa.

Päivitettyjen laskelmien mukaan maakunnan yleiskatteellinen rahoitus tarvetekijöiden kautta laskettuna olisi 742 milj. euroa, kun se nykymallilla olisi 747 milj. euroa eli yhteensä aiheutuisi noin 5 milj. euron vähennys viiden vuoden aikana. Kokonaisuutena tämä ei vaikuta kovin dramaattiselta, mutta näissä laskelmissa ei ole huomioitu vuokratkustannusten nousua (noin 30 M€), palkkaharmonisoinnin kustannuksia (noin 7 -10 M€), määräaikaisen lomarahaleikkauksen loppumista (noin 5 M€) eikä mahdollisia muita muutostkustannuksia, joita voi aiheutua esimerkiksi sopimuksiin liittyen.

Tarvetekijöiden kautta laskettuna **sote-kustannusten** kattamiseksi tuleva **rahoitus** kasvaisi nykyisestä 674 milj. eurosta 681 milj. euroon. Tämä johtuu siitä, että rahoituksen jakoperusteena olevat tarvetekijät ohjaavat rahoituksen kohdentumista ainakin Etelä-Pohjanmaan näkökulmasta oikein, joskin suurimmat menettäjät Lappi ja Pohjois-Savo voivat olla asiasta eri mieltä. Sote-rahoituksen suurimpina ohjaustekijöinä ovat asukkaiden ikärakenne ja THL:n laskemat eri tautien esiintymiseen ja sairastavuuteen liittyvät tekijät. Näiden tekijöiden vaikutus rahoituksen jakautumiseen on lähes 90 %.

Maakunnan muiden tehtävien rahoitus vähenisi nykyisestä 73 milj. eurosta 61 milj. euroon vuoteen 2025 mennessä. Tämä johtuu siitä, että rahoituksesta lähes 54 % kohdistetaan asukasmäärän perusteella eikä todellisia tarvetekijöitä oteta huomioon. Tällä jakoperusteella rahoitus muuttuu siten, että väestöltään suuret maakunnat saavat enemmän rahaa ja väestöltään pienemmät menettävät. Suurin menettäjä olisi Lappi (noin 13 M€) ja toiseksi suurin Etelä-Pohjanmaa. Eniten rahoitustaan kasvattaisi Uusimaa. Toteutuessaan rahoitus vaarantaisi jopa lakisääteisten palvelujen turvaamisen Etelä-Pohjanmaalla.

Suurimpia rahoituksen menettäjiä toiminnoista olisivat maaseutuhallinto (peräti 63 %), ympäristöterveydenhuolto (38 %), maakuntaliitto (35 %), pelastuslaitos (19 %) sekä työ- ja elinkeinoministeriön momentit (16 %). Etelä-Pohjanmaan maakuntavalmistelun yhteinen näkemys on, että näin suuret leikkaukset rahoitukseen eivät ole mahdollisia ja että **rahoituksen määrätymiskriteerejä täytyy korjata ennen lakien lopullista hyväksymistä.**

Talouden vastuuvalmistelijä Ilpo Koivisto esittelee laskelmat maakuntien yleiskatteellisesta rahoituksesta ja niiden perusteista kokouksessa (**liite 1**).

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä päivitetyt maakunnan rahoituslaskelmat tiedoksi.

Lisäksi VATE päättää todeta kannanottonaan, että maakuntien muiden tehtävien rahoituksen jako painottuu liikaa maakuntien asukaslukuun, eikä kriteereissä huomioida riittävästi maakuntien erilaisia tarpeita. VATE päättää esittää valtiovarainministeriölle, että rahoituksen määräytymisperusteita muutetaan siten, että kriteereissä huomioidaan paremmin maakunnan toimintaympäristö ja tehtäväkohtaiset asiakasvolyymit.

Päätös:

Kuultiin vastuuvalmistelijä Ilpo Koiviston esitys aiheesta.

VATE päätti hyväksyä päätösehdotuksen.

Kannanotto "Maakunnan muihin tehtäviin perustuva rahoitus" on pöytäkirjan **liitteenä 3**.

104 § Maakunnan tilavuokrat

Maakuntien tilakeskus Oy on julkaissut 16.5.2018 ensimmäiset laskelmat tilavuokrista. Etelä-Pohjanmaan osalta tilavuokrat ovat laskelman mukaan vuonna 2020 **72,7 M€**. Vuoteen 2024 mennessä vuokrien on laskettu nousevan 85,8 M€:on perustuen nyt käynnissä oleviin sairaanhoitopiiriin ja Eskoon tilainvestointeihin. Nousussa ei ole mukana kuntien omistamiin tiloihin kohdistuvia investointeja, joten ilman tiloista luopumisia vuokratustannus tulee olemaan vielä merkittävästi korkeampi.

Laskettu vuokrasumma on olennaisesti suurempi kuin mitä tällä hetkellä maakunnalle siirtyvistä toiminnoista aiheutuu tilakustannuksia. Vuoden 2017 tilinpäätöstietojen mukaan tiloihin liittyvät kustannukset (vuokrat ja poistot) ovat olleet n. 42,1 M€. Luvut eivät ole kuitenkaan täysin vertailukelpoisia keskenään, koska nykyisten organisaatioiden tavassa kirjata kustannuksia on eroja Maakuntien tilakeskuksen laskentaperiaatteisiin.

Koska tilakeskus ei ole julkaissut vielä kuntakohtaisia laskelmia, ei tietojen tarkistusta ole kyetty tekemään ja laskelmissa on todennäköisesti korjaustarpeita. Tilakeskuksen ilmoituksen mukaan *kuntakohtaiset vuokralaskelmat maakuntien käyttöön siirtyvistä tiloista toimitetaan kuntiin, kun valtioneuvoston asetus on valmistunut. Valtiovarainministeriö järjestää asetukseen liittyen kuulemistilaisuuden, jonka perusteella asetukseen saattaa tulla vielä muutoksia.*

Asetusluonnos on tällä hetkellä lausuntokierroksella. Etelä-Pohjanmaan alueella lausuntoa on erikseen pyydetty Kauhajoen ja Seinäjoen kaupungeilta. Lausunnon voivat antaa myös muut organisaatiot. Lausuntopyyntö on **liitteenä 2**. Vaikka asetusero on kohdistuu vain osaan tulevan maakunnan tilakustannuksista, vaikuttaa se kuitenkin merkittävästi tilavuokrien syntyyn ja tulee linjaamaan niiden tasoa. Täten Etelä-Pohjanmaan maakuntavalmistelu on perusteltua tässä vaiheessa esittää näkemyksensä myös kokonaistilanteesta. Tällä voidaan varmistaa, että maakunnan näkemys tilanteesta tulee asianosaisten tietoon.

Jos vuokratasoa arvioidaan mittarilla euroa / maakunnan asukas / vuosi, ovat Etelä-Pohjanmaan tilavuokrat Suomen kuudenneksi (6) korkeimmat. Luvut eivät sellaisenaan ole suoraan vertailukelpoisia, koska niissä ei ole huomioitu esimerkiksi neliömäärää alueilla. Alueelliset erot ovat kuitenkin merkittävät. Tarkemmat tiedot laskelmista ovat saatavissa tilakeskuksen sivuilla: <http://www.maakuntientilakeskus.fi/maakuntien-alustavat-tilavuokrat-julkitilakustannukset-noin-10-kaikista-menoista/>

Nykyisten ja tulevien kustannusten ero on niin suuri, että maakunnan tilakustannukset tulevat joka tapauksessa nousemaan merkittävästi. Ilman vuokratason laskua tai maakunnan rahoituksen määrän kasvua tämä tarkoittaa merkittäviä muun toiminnan tehostamistarpeita, koska kuntien omistamista tiloista maakunta on velvollinen maksamaan vuokraa vähintään vuoden 2022 loppuun saakka. Esimerkiksi nyt tiedossa olevien sairaanhoitopiiriin ja Eskoon investointien vuokravaikutuksen kompensatio edellyttäisi kunnilta vuokrattavien tilojen vähentämistä keskiarvoisesti noin 38 %. Tällainen tilojen määrän vähentäminen lyhyellä aikavälillä olisi erittäin suuri haaste.

Jos lisäksi oletetaan, että kuntien kiinteistöihin kohdistuvat investoinnit tulevat nostamaan vuokria samassa suhteessa sairaanhoitopiiriin ja Eskoon kanssa, tulee vuokrien määrän kokonaiskasvu olemaan erittäin suurta eikä maakunnalla todennäköisesti ole taloudellista kykyä selvittää kaikista sille suunnitelluista velvoitteista.

Talouden vastuuvalmistelijä Ilpo Koivisto esittelee tilavuokria koskevia laskelmia ja niiden aiheuttamia taloudellisia haasteita kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä tilavuokralaskelmat tiedoksi.

Lisäksi VATE päättää todeta valmisteluosassa esitetyn perusteella, että laskelmien mukainen Etelä-Pohjanmaan maakunnan vuokramäärä on erittäin korkea ja tulee osaltaan heikentämään maakunnan mahdollisuuksia tuottaa kattavia ja laadukkaita palveluita maakunnan kaikille asukkaille.

VATE päättää esittää SOTEMAKU-johtoryhmälle, että se esittäisi lausuntonaan sekä Maakuntien tilakeskus Oy:lle että valtiovarainministeriölle vuokrien laskentaperusteiden uudelleenarviointia maakunnan palvelutason turvaamiseksi ja taloudellisen tehokkuuden varmistamiseksi. Nyt esitetty vuokrataso on maakunnan saamaan ennakoituun rahoitusmäärään nähden liian korkea. Vaihtoehtoisesti Maakuntien tilakeskus Oy:n toimintamallin aiheuttama kustannusten nousu tulisi huomioida maakunnan saamassa rahoituksessa.

Päätös:

Kuultiin Ilpo Koiviston esitys aiheesta **(liite 4)**.

VATE päätti hyväksyä päätösehdotuksen.

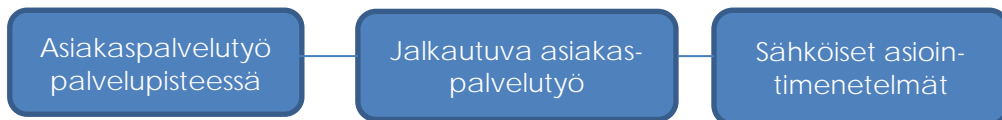
105 § Sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuuden linjaus

Sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuuden valmistelua on palveluiden rakenteiden ja palvelujen osalta jatkettu SOTEMAKU-johtoryhmän kokouksessa 18.5.2018 hyväksytyjen linjausten mukaisesti omana kokonaisuutenaan. Valmistelutyössä huomioidaan maakunnan kokonaiskehittäminen ja lainsäädäntövalmistelun eteneminen.

Sote-liikelaitoksen päävastuualueiden lisäksi toiminta jakaantuu palveluista muodostuvaan verkostoon, jossa on

1. **Palveluja**, joita maakunnan alueella tuotetaan **keskitetysti**, sisältö kaksijakoinen (koonaan palvelun tuottamisen keskitys tai keskitetystä pisteestä jalkaudutaan, osaaamisen keskittäminen)
2. **Palveluja**, joita maakunnan alueella tuotetaan **aluetoimipisteessä**
3. **Palveluja**, joita aluetoimipisteestä tuotetaan joko **jalkautuvana palveluna** tai **pien-
asemalla**

Jatkovalmistelussa on julkishallinnon suositusten (JHS) palveluiden mukaisen palvelujaon mukaisesti luotu kokonaiskuva sote-liikelaitoksen palvelujen sijainnista em. kolmen tason mukaan. Palveluiden muotona ovat:

Sote-keskuksille tarjottavat toiminnot vaikuttavat myös omalta osaltaan liikelaitoksen toiminnallisen kokonaisuuden suunnitteluun. Palveluiden sijoittumisen lisäksi sote-liikelaitoksen toiminnan tulee tarjota maakunnan alueelle tuleville sosiaali- ja terveyskeskuksille (sote-keskus) hallintopäätöksen palvelukuvauksessa esitettyjä toimintoja (esim. erikoislääkäri, liikkuva ryhmä, yhteyshenkilö).

Kokouksessa käydään tarkemmin läpi liikelaitoksen toimintaa suhteessa maakunnan alueelle tuleviin sote-keskuksiin valtakunnallisessa valmistelussa olevan hallintopäätöksen palvelukuvauksen pohjalta. Ko. palvelukuvauksen valmisversion on arvioitu tulevan maakuntien hyödynnettäväksi kesäkuulla 2018.

Lisäksi sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuuden eteenpäin kehittämiseksi liikelaitoksen täytyy muodostaa omalle toiminnalleen maakunnan strategian ja palvelustrategian linjauksien mukainen oman tuottamisen strategiansa (liiketoimintastrategia), jonka avulla se pyrkii vastaamaan siltä edellytettyihin strategisiin odotuksiin. Sote-liikelaitoksen tuottamisen strategian työstäminen aloitetaan syksyllä seuraten palvelustrategian valmistelun etenemistä.

Sote-liikelaitoksen liiketoiminnan muodostamiseksi asiakasrajapinnassa olevien palveluiden sisältöä ja rakenteita kehittävien työryhmien työt tarvitaan yhä edelleen. Työryhmien roolia on tarpeen muotoilla uudelleen ja jatkaa kehittämistyötä edelleen maakunnallisena kokonaisuutena.

Sote-liikelaitoksen oma sisäinen ohjaus- ja johtamisjärjestelmä muodostuu em. työryhmien ja maakunnan konsernirakenteen valmistelun avulla siten, että saadaan muodostettua liikelaitoksen oman toiminnan ohjaamisen ja johtamisen rakenne (esim. rakenne palveluiden ja henkilöstön kokonaishallintaan, millaisia resursseja se edellyttää, millaisella tuottamisen stra-

tegiällä vastataan palvelustrategian tuomaan ohjaukseen, mitä palveluja liikelaitos tuottaa itse ja mitä palveluja se omassa toiminnassaan tuottaa asiakassetelillä, liikelaitoksen ylin rakenne). Liikelaitoksen rakenteen ohjaamisen ja johtamisen järjestelmä tulee tarkemmin linjattavaksi syksyllä 2018.

Ympäristöterveydenhuollon osalta tarvitaan linjausta jatkovalmistelusta. STM ja MMM ovat ohjeistaneet, että ympäristöterveydenhuollon järjestämistä ja tuottamista ei ole välttämättömyyksiä erottaa.

Vastuuvalmistelija Päivi Leikkola esittelee kokouksessa tarkemmin maakunnan sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuutta.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää

1. hyväksyä asiatekstissä esitetyn etenemissuunnitelman liikelaitoksen palveluiden ja organisoitumisen rakenteiden jatkovalmistelun pohjaksi;
2. todeta, että liikelaitoksen sisäinen ohjaus ja johtamisjärjestelmä linjataan syksyllä 2018;
3. hyväksyä, että sote-liikelaitoksen toimintakokonaisuuden linjaus palveluiden ja rakenteiden muodostamisen jatkovalmisteluun esitetään SOTEMAKU-johtoryhmälle 19.6.2018.

Päätös:

Kuultiin vastuuvallmistelija Päivi Leikkolan esitys aiheesta **(liite 5)**.

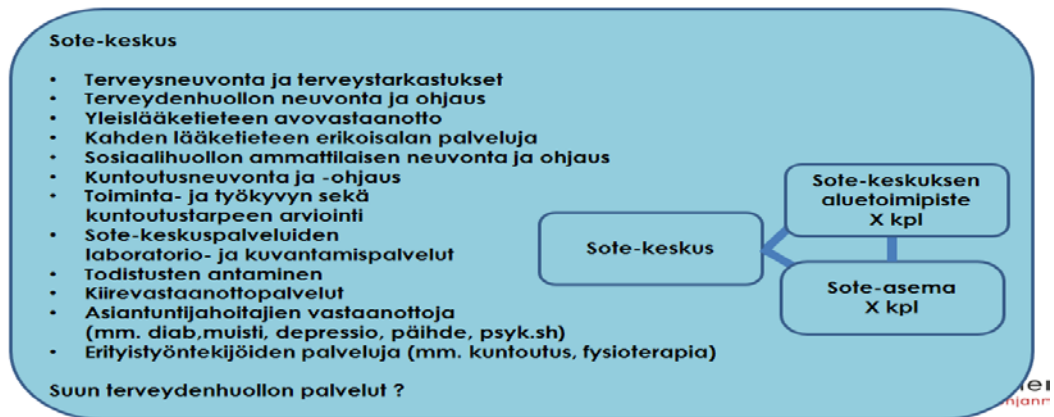
VATE päätti hyväksyä päätösehdotuksen vilkkaan ja monipuolisen keskustelun jälkeen.

Lisäksi VATE päätti, että se tekee kokouksessaan 14.6.2018 esityksen sote-liikelaitoksen ja sote-keskuksen palvelurakenneverkosta SOTEMAKU-johtoryhmän ja VATEn yhteiseen iltakouluun 19.6.2018.

Linda Leinonen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 11.30, ja puheenjohtajana jatkoi Jaakko Pihlajamäki.

106 § Maakunnan sote-keskuksen toimintakokonaisuuden linjaus

Maakunnan sosiaali- ja terveyskeskuksen eli sote-keskuksen toimintakokonaisuuden valmistelutyötä tehdään kansallista sote-uudistusta määrittelevän lainsäädännön mukaisesti. Maakunnan sote-keskus tulee olemaan osa Etelä- Pohjanmaan maakunnan konsernirakennetta, toimien omana taseyksikkönään maakunnan sote-liikelaitoksessa. Hallinnollisesti maakunnassa toimii yksi sote-keskus, jolla on tietty määrä aluetoimipisteitä ja sote-asemia, jolloin toiminnasta muodostuu yhtenäinen sote-keskuspalveluverkko. Maakunnan palveluverkko-päätöksen jälkeen sote-keskuksen toimipisteiden palveluvalikoima määrittyy väestön tarpeiden mukaisesti. Alla olevassa kuviossa on määritelty sote-keskuksen palvelut valinnanvapauslain 18 §:n mukaisesti.

Sote-keskuksen toiminta sijoittuu aitoon markkinaympäristöön. Maakunnan sote-keskus ja yksityisten palveluntuottajien sote-keskukset toimivat yhtenäisin periaattein ja samalla korvausperiaatteella maakuntastrategian, palvelustrategian ja palvelulupauksen mukaisesti. Sote-keskus voi täydentää omaa palvelutuotantoaan ostamalla palveluja erikokoisilta yrityksiltä ja järjestöiltä.

Käsittelyssä olevan lainsäädännön mukaisesti sote-keskus aloittaa toimintansa 1.1.2021. Asiakas voi tehdä valinnan 1.10.2020 alkaen sitoutuen siihen puoleksi vuodeksi. Sote-keskuksen palvelut ja palvelukokonaisuudet pohjautuvat THL:n suoran valinnan palvelujen sekä julkishallinnon suositusten (JHS) mukaiseen luokitukseen. Palveluja tulee tarjota asiakkaille päivittäispalveluina, koottuina palveluina, kotiin vietävinä sekä liikkuvina ja digitaalisina palveluina.

VATE päätti hyväksyä päätösehdotuksen.

Lisäksi VATE päätti, että se tekee kokouksessaan 14.6.2018 esityksen sote-liikelaitoksen ja sote-keskuksen palvelurakenneverkosta SOTEMAKU-johtoryhmän ja VATEn yhteiseen iltakouluun 19.6.2018.

107 § Kokouskalenteri

	Väliaikainen toimielin VATE	SOTEMAKU-johtoryhmä
Toukokuu	to 31.5.2018 klo 9	
Kesäkuu	to 14.6. klo 14	
	Iltakoulu / palvelurakenne ti 19.6.2018 klo 9.00	
		ti 19.6.2018 klo 9
	to 28.6. klo 9	
Heinäkuu	ti 3.7.2018 klo 9	
Elokuu	ma 13.8.2018 klo 12	pe 17.8.2018 klo 9
	pe 31.8.2018 klo 9	
Syyskuu	to 27.9.2018 klo 9	pe 14.9.2018 klo 9
Lokakuu		pe 12.10.2018 klo 9
Marraskuu	to 1.11.2018 klo 9	pe 16.11.2018 klo 12
	to 29.11.2018 klo 9	
Joulukuu	ke 19.12.2018 klo 9	pe 14.12.2018 klo 12

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä kokouskalenterin tiedoksi.

Päätös:

105 §:n ja 106 §:n päätösten perusteella VATE:n ja SOTEMAKU-johtoryhmän yhteinen iltakoulu 19.6.2018 aloitetaan jo klo 9.00 alkaen ja SOTEMAKU-johtoryhmän kokous siirretään alka-
maan klo 12.00.

Muilla osin VATE päätti merkitä kokouskalenterin tiedoksi.

108 § Muut asiat

Ei muita asioita.

109 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 12.38.